

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 26. VELJAČE 2016. - BROJ 100

100

IZDVAJAMO:

FENOMEN:
YouTuberi – 4

MOTRIŠTE:
Mali princ – 17

PREDSTAVLJAMO:
AGVisual – 8

GLAZBA:
S.A.R.S. – 21

FOTO MJESECA

Prelo mladeži 2016.

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«
Trg cara Jovana Nenada 15/II
24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ivana Rudić, Ivan Kovač,
Tomislav Perušić, Nevena Balažević,
Donna Diana Prčić,
Antonija Dević

Lektura:

Zlatko Romić

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Dević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz redovitu potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine

**Davor
Bašić Palković**

100

Broj 100 u donjem desnom kutu, kao i ostatak grafičkog rješenja naslovnice, ukazuju na naš skromni jubilej – sto ti broj časopisa za mladež »Kužiš?!«. Naša medijska avantura započela je u srpnju 2007. godine, kada smo se pridružili skupini časopisa za mladež koji izlaze na jezicima nacionalnih manjina u Vojvodini kao što su – »Képes Ifjú-ság«, »Vzlet«, »Mak«, »Tineretea«... Od tada redovito izlazimo (uglavnom posljednjeg petka u mjesecu), sa stankom tijekom ljetnog raspusta. Nadamo se da već poznajete naš tempo, odnosno da nas čitate. Samohvalisanje nije »kul«, ali imamo prava na radost i ponos glede ovog jubileja. Čvrsto vjerujemo da smo u ovih stotinu brojeva, zahvaljujući također i ranijoj urednici Olgi Horvat, među ostalim, »bacili svjetlo« na određene događaje i mlade osobe iz hrvatske zajednice u Vojvodini, koji bi bez ovog medija u javnosti bili manje vidljivi ili nevidljivi.

Osim informacija i tema od važnosti za omladinsku populaciju od 15 do 30 godina, otvorili smo prostor i za kreativno izražavanje vas mladih, poput objavljivanja složenijih, komentarskih tekstova i u, doduše manjoj mjeri, literarnih radova. Također, naše naslovnice, pa i unutrašnji sadržaj, s vremena na vrijeme krasile su umjetničke fotografije ili likovni radovi čiji su autori iz redova omladinske populacije. A tako će biti i ubuduće.

Iako živimo u vremenu neizvjesnosti, ponosni smo i na to što su neki naši suradnici koji će se u budućnosti profesionalno baviti novinarstvom ili biti »ljudi od pera« »karijere« započeli upravo u našem časopisu.

Nadamo se i sljedećem: da naša medijska avantura tu nikako ne staje! Drugim riječima, nadamo se da ćemo se još dugo čitati. Svako ko da to ovisi i o vama, čitateljima. Čitajte nas i reklamirajte u vašem okruženju! A ukoliko ste skloni pisanoj riječi, još bolje. Naš poziv za suradnju je stalno otvoren. Ukoliko želite dati svoj doprinos »Kužišu?!« kako pisanjem tekstova, tako i kreativnim idejama i sugestijama, javite nam se na mail: kuzis07@gmail.com. Sretan nam ovaj skromni, zajednički jubilej i čekamo vas...

Od zabave do mogućeg izvora zarade

Naši čitatelji vjerojatno znaju da, kada je YouTube u pitanju, nije sve u neodoljivim mačkama; ima nešto i u YouTuberima. Za one manje upoznate s terminom, YouTuber je osoba s vlastitim YouTube kanalom na kojemu redovito objavljuje originalni videosadržaj. Gledatelji se mogu pretplatiti na kanal i na taj način dobivati ažuran sadržaj od YouTubera kojeg prate. Dotični zauzvrat ima mogućnost zaraditi putem oglašavanja na YouTubeu, kao i putem izravne suradnje s robnim markama i kompanijama.

Godine 2012. YouTube je pokrenuo program partnerstva koji omogućava stvarateljima sadržaja udio u prihodima od oglašavanja koje YouTube ubire na konto njihovog videosadržaja. U svijetu danas postoje milijuni »partnera« u utrci da zarade novac putem daleko najpopularnije platforme za objavljivanje videosadržaja. Većina YouTubera su u biti video blogeri kojima je YouTube prvenstveno način da komuniciraju sa svojom publikom. Iako postoje brojni YouTuberi koji su izgradili online imperije koje se prelijevaju i na svijet filma, televizije i korporativnih medija, za većinu video blogera financijska dobit je sekundarna, kako u smislu inicijalne motivacije za pokretanjem kanala tako i u smislu udjela koji prihod od YouTube oglašavanja »igra« u njihovim osobnim financijama. Ne postoji egzaktno preračunavanje pregleda i pretplata korisnika u novac, međutim da bi se moglo živjeti isključivo od partnerstva s YouTubeom potrebno je imati (barem) stotine tisuća pretplatnika i desetine milijuna pregleda, što je za većinu YouTubera nedostižan cilj.

Milenijska generacija

Naravno, ovog kulturno-ekonomskog fenomena ne bi ni bilo da nije ogromne publike koja konzumira videosadržaj i potiče rast ovog trenda, među kojom se posebno ističe Generacija Z. Zovu je i post-milenijska generacija, te ona zahvaća rođene od kasnih 1990-ih sve do našeg vremena. Ovo je generacija koja je izložena suvremenoj tehnologiji, posebno internetu, gotovo od rođenja. Internet postaje dominantan

izvor informacija, zabave i komunikacija što je pogodovalo eksponencijalnom usponu YouTubera. Prosječni pripadnik Generacije Z prati barem jednog ili više YouTubera koji se uspostavljaju kao novi i rastuće utjecajni segment »celebriteta«. Posrijedi je obuhvatna promjena u načinu na koji cijela jedna generacija konzumira zabavu i bira svoje uzore.

Istraživanje časopisa »Variety« ukazuje da je emocionalna povezanost mlade publike i zvijezda YouTubea do sedam puta snažnija u odnosu na tradicionalne »celebritete«.

Pozitivni aspekti ovog globalnog fenomena svakako su demokratizacija medija i proširenje slobode, kako za stvaratelje sadržaja tako i za njihovu publiku. No, treba spomenuti i mračniju stranu. Postoje

FOTO: YouTube

Pristupačnije zvijezde

No, za ljude koji ispadaju iz dominantne demografske grupe koja prati ovaj trend, postavlja se pitanje kako su YouTuberi postali toliko popularni? Prema nekolicini istraživanja provedenih ovim povodom, zvijezde YouTubea su iznimno utjecajne figure u životima mladih ljudi. Ovdje je ključno razumjeti da utjecaj i popularnost koje video blogeri uživaju ne treba tražiti isključivo ili primarno u samom videosadržaju koji objavljuju. Možda je i bitnije to što se radi o »običnim ljudima«, koji su nerijetko i sami pripadnici Generacije Z. Teško je ne uočiti kontrast spram konvencionalnih zvijezda iz svijeta muzike, filma i televizije. Za razliku od njih, YouTuberi djeluju pristupačniji, te se njihovi obožavatelji i publika lako mogu poistovjetiti s njihovim životima i sadržajem koji objavljuju. Time se stvara, donekle iluzoran, osjećaj interaktivnosti i dvosmjernosti komunikacije koju konvencionalni mediji uskraćuju.

indicije da su nove mobilne tehnologije putem kojih je moguće biti umrežen gotovo neprekidno, kao i privid druženja i interaktivnosti na platformi poput YouTubea, uzrok rastuće asocijalnosti mlađih generacija. Nije tu kraj. Istinski zamajac cijelog ovog trenda je ekspanzija i infiltracija novih vidova oglašavanja i u ovaj segment naše zbilje. Sam YouTube ključni je dio nevjerovatno sofisticiranog, razgranatog i iznimno moćnog globalnog marketinškog aparata. Dok na konvencionalnim medijima poput televizije postoje jasna ograničenja za oglašavanje u programima namijenjenim djeci i mladima, online svijet je gotovo pa potpuno neregulirana sfera za digitalni marketing. Nije tajna da Google, kao vlasnik YouTubea, ima namjeru uključiti čak i najmlađu populaciju u svoj moćni marketinški aparat, oblikujući time mlade naraštaje potrošača kao osnove za profit u budućnosti.

Marko Balažević

SKROMNI JUBILEJ »KUŽIŠA?!«

Okrugla stotka!

Sjedim za praznim zaslonom i razmišljam što pisati za 100-ti, jubilarni, broj našeg mjesečnika »Kužiš?!«. Sjećam se dobro dana kad sam isto tako sjedila za, doduše, starijim kompom i isti je osjećaj bio. Bila je 2007. godina, bila sam prava štreberica, u pubertetu, redovito sam čitala teenage časopise i htjela sam se i ja okušati u pisanju kolumni, priča, reportaža, intervjua i biti sretna kad mi budu objavljeni tekstovi!

Prvi tekst

Kad sam pisala za prvi broj, već sam znala o čemu bih pisala, ali kad je trebalo »ubaciti« prvo slovo, prvu riječ, zamislila sam se i na kratko zablokirala. Sada se smijem kad se sjetim što mi je bio fokus. Kako su me modni trendovi privlačili, odlučila sam istražiti jednu temu koja je u to vrijeme bila »pomalo« čudna u usporedbi s današnjim stilovima. Metroseksualci ili tada zvani »fenseri«. Kad bih šetala Radijalcem ili centrom Subotice, takvih ne bih mogla nabrojati na prste. Bili su svedeni na minimum, a kako je moj novinarski instinkt proradio kao i znatiželja, htjela sam otkriti što o tome misli jedan »fenser«, a što kažu prosječni đaci iz srednjoškolskih klupa. Kad je prošlo tjedan dana od slanja maila s tekstom u privitku, konačno je izašao i taj »Kužiš?!« u kojem je izašlo i moje prvo djelo. Bila sam tako ponosna na sebe kad sam ga vidjela u sklopu lista! Već tada sam znala da se želim baviti novinarstvom što sam nekoliko godina nakon prvog članka i službeno odlučila upisavši Fakultet političkih znanosti u Zagrebu. A sada sam na četvrtoj godini studija novinarstva.

Čitanje kao preduvjet

No, prvi koraci u novinarstvu i ljubavi prema pisanju nisi se samo »rodili« iznenada. Drugim riječima, htjela bih ispričati jednu anegdotu koja me je opredijelila prema ovom pozivu. Ujedno ta bi priča mogla biti od koristi mladim naraštajima koji su hiperaktivni i prave »male« probleme

me roditeljima u obiteljskom okružju. Ali i njihovim roditeljima. Naime, dok sam bila mala, voljela sam trčati svuda, družiti se s djecom iz ulice, ne poslušati (nekad) roditelje, često bih plakala i ukratko – pravila bih »situacije« mami i tati. No, oni mene nisu tukli. Nisu digli ruku na mene niti su mi branili gledanje moje i dan-danas omiljene televizije, a nisu mi uskraćivali ni druženja u ulici sa svojim vršnjacima. Tatine mjere su bile u to vrijeme presudne. Zadržana, uvijek spremna za igru, on je znao što ne volim i pogodio je »bolnu« točku. Nisam voljela čitati! Glava bi me boljela nakon samo par stranica. U toj dobi od nekih 7-8 godina mama je bila ta koja bi ili čitala ili smišljala priču za laku noć, a ja da sama uzmem u ruke – skoro pa nemoguća misija. Tata je bio inovativan u misiji zvanoj odgajanje i odlučio je »kažnjavati« me čitanjem knjiga. Nakon što bih, ponekad uz plač, pročitala dvadesetak stranica knjige po njegovom izboru, morala bih napisati i sastavak na istoimenu temu, tj objasniti tati što sam shvatila iz pročitanog štiva.

U početku je bilo teško, nisam to željela; mislila sam da su mi snovi srušeni, jer ću to morati naraditi svaki dan (nanjušila sam tatin plan!). Ali, uspio je od mene stvoriti novinarku, usadio mi je ljubav prema čitanju i pisanju i na tome sam mu i više nego zahvalna. Eto, kad jednog dana budete i vi roditelji, dragi moji čitatelji, ako ne znate kako biste kaznili svoje nevaljalo dijete, a želite ga usmjeriti k ljepoti pisane riječi – možete koristiti »tatin metod«. A ako ne, možda je vaš malac genijalac na platnu, pa je i bojanje opcija!

Toliko od mene za vas za danas, a, dragom »Kužišu?!«, želim čestitati na dugovječnosti koja danas broji okruglu stotku! Želim da ovo bude samo jedno malo slavlje, a da uspiješ dogurati i do tisućitog broja i još toliko novih čitatelja! A da bi to tako bilo, čitajte ga i preporučajte osobama u vašem okruženju, te ako ste skloni pisanju, uključite se u kreiranje ovog časopisa. Do idućeg broja, živjeli, za »Kužiš?!«!

Donna Diana Prčić

STUDENTSKA MENZA

Kad alarm gladi zazvoni

Približavajući se hrani stvara se neko uzbuđenje jer prosto čekaš 15 minuta u redu, pa i da nisi gladan imaš veliku želju jesti

Svima je dobro poznat alarmantni osjećaj gladi u stomaku, kao i neizbježna potreba za hranom koja nas tjera da pod hitno spriječimo gladovanje. Za novosadske studente najbrži i najpovoljniji izvor zdravih i kuhanih obroka jeste »Velika menza« koja se nalazi blizu studentskog grada i ponekih domova što predstavlja razlog preplavljenosti menze gladnim studentima.

Menza nudi, naravno, sva tri obroka, ali najviše novaca iz studentskog proračuna odvaja se za ručak. Nakon silnih predavanja i obveza vrlo rado će svaki student ući u »kuću hrane« iliti menzu. Tu ispred velike, crvene zgrade se svaki dan od 10.30 do 15 sati stvara ogromna gužva studenata s raznoraznih fakulteta. Ulaz je ograničen jednim preuskim vratima koja nam vrlo lako mogu kazati koliko netko ima živaca, strpljenja, kulture ili u kojoj su mjeri naši današnji momci džentlmeni. Ispred menze se uglavnom čeka netko. Grupa nemirnih momaka koji zadovoljno zezaju žrtvu u svom društvu, uglavnom zbog neke djevojke, grupica fino sređenih djevojaka koje nakon gotovog obroka čekaju drugaricu da izađe iz toaleta, jer joj se razmazao ruž, ili prosto stoji mladić ili djevojka, uglavnom nervozni, jer su sami, gladni i pritom moraju čekati. Jer kako će jesti sami u menzi?

Lijevi ili desni red?

Kada se društvo napokon okupi i odluči ući, dolazi do druge prepreke: stati u lijevi ili desni red? Iz nekog, i dalje nepoznatog razloga, kruže priče kako se bolja hrana dijeli na lijevoj strani tako da je ona uglavnom uvijek brojnija. U redu se stoji nekoli-

ko minuta, sve zavisi od gužve. Studentske kartice i žetoni su svima u rukama dok oči neprestano kolutaju po cijeloj menzi, bilo od dosade ili gladi ili pak nervoze dobivene zbog gladi. Mnogi se smiju i zbijaju šale, uglavnom neke fakultetske, pa se tako može prepoznati tko na koji fakultet ide. Uvijek se nađe i po koji par koji polako ide

Izbor hrane

Približavajući se hrani stvara se neko uzbuđenje jer prosto stojiš 15 minuta čekajući nešto, pa i da nisi gladan imaš veliku želju jesti. Stižeš napokon na red i stojiš na prstima da možeš što bolje vidjeti kakva je ponuda i uzimaš li svakodnevnu tjesteninu s gulašom,

držeći se za ruke ili smješkajući se jedno drugom tako jasno da svi mogu primijetiti njihov status veze, dok su s druge strane momci koji kao da su na modnoj pisti pa ne znaju u koju djevojku prije gledati. Dogodi se po koji pogled, namig ili ozbiljno okretanje glave čim se pogledi sudare. Najčešće onaj što stoji u redu okrene glavu, jer shvaća da je poprilično neumjesno gledati u nekoga tko se muči da na kulturn način jede batak ili kupus koji neprestano ispada iz usta. I naravno, čekajući u redu svi isplaniraju gdje će otprilike sjesti kad preuzmu hranu, što u najčešćim slučajevima uopće ne bude tako.

grah s čuftom ili će biti nešto bolja, to jest raznovrsnija ponuda. Bijela tacna je u tvojim rukama i počinje izbor. Ponekad to ide sve jako brzo, ugledaš fino ispečenu šniclu s pomfritom i pirinčom, pomisliš kako je ovo lijep dan, brzo uzmeš i svježu salatu misleći kako ćeš samo fino jesti, a ako te na kraju dočeka i neka čokoladica ili voće koje ti se u tom trenutku ne jede – ne mariš, jer si dobio pomfrit, eeej pomfrit! A opet ponekad je to sve pomalo mučno, jer ugledaš voljene namirnice u tri različita tanjura. Pa onda upreš pogled u poslužiteljku hrane koja je uglavnom poprilično namrgođena. Mada, dešava se, moram priznati, i da osoblje ima

veliki stupanj ljubaznosti, pa si onda sve nekako sretan i kad sjedneš kažeš kolegama: »Čovječe, kako je samo ljubazna ona žena«, dok svi uporno klimaju glavom i negoduju što nisu uvijek takve. I kada upreš pogled u tu pomalo namrgođenu radnicu, to je tek prvi korak ka udovoljavanju želja, jer je sljedeći glasno ponavljanje želja s još glasnijim »Molim Vas« i »Hvala«. Dok ti moliš da dobiješ grašak, pljeskavicu i pire krumpir, red već uveliko zaostaje i radnice na kraju reda gromoglasno viču da se požuri. Atmosfera je ponekad baš napeta, kao da svi čekaju samo na tebe, a ti još ni ne znaš što hoćeš. Kada je glavno jelo preuzeto, juha, salata i desert se uzima brzinom munje i već si kod ljubazne radnice koja ti umanjuje iznos s kartice i želi ugodan ručak.

Savršeno mjesto za objed

Ručak je u ruci, stojiš zbunjeno čekajući ostale drugare da zajedno udružite snage za pronalazak savršenog mjesta za objedovanje. Nalazite ga i sretni ste, jer ćete napokon jesti, ili niste sretni jer niste zadovoljni izborom. Ali nitko vas ne

pita – gladni ste. Gužva je ogromna, čuju se mnogi glasovi, smijeh, šale, podsmijeh, kašalj. Pribor za jelo lupka o tanjur, stolice se vuku po podu dok se tiho čuje šuškanje izazvano otvaranjem čokoladica. Neobavezno časkanje, zveckanje pribora dok radnice nervozno slažu isti, telefonski razgovori je sve ono što studenta u tom trenutku ometa u objedovanju, ali on ni ne obraća pažnju, bar ne na početku obroka. Mirisi prevladaju cijelom dvoranom, ali ni sam ne možeš točno odrediti što to širi ugodne ili pak neugodne mirise. Miris svježeg ispečenog mesa, variva od graška, mahuna, špinat, đuveč... Spoj nespojivog. Ni na to ne obraćaš previše pažnju ukoliko nisi dobio kruto svinjsko meso s mahunama od prije tri dana, a tri minute nakon što si ti sjeo mirisom te privuče osoba koja sjeda baš kraj tebe i koju počinješ prezirati zbog njezinog finog i svježeg obroka. Kao i dok si bio u redu za čekanje i sada dok sjediš i jedeš svoje izabrano jelo gledaš okolo i razmišljaš zašto on jede to, kako je moguće da je dobio takvu porciju ili prosto ne gledaš u tanjur od osobe nego samo u osobu, ali tu se radi o više faktora. I u tebe mnogo

njih bulji, slučajno ili namjerno nikad nećeš saznati, spuštaš glavu i nastavljaš jesti dok te netko slučajno ne šutne nogom ili lupi tacnom jer nije mogao normalno proći, barem se tako kaže. Reakcija zavisi od raspoloženja tog dana. Najčešće u svom tanjuru vidiš grašak, krumpir pire, rižu, tjesteninu, kao i šnicle, grah, čufte, kisele krastavce, jabuke i raznorazne vrste čokoladica. Ljeti se ponekada za desert dijeli i sladoled, što studente čini dodatno sretnijim.

Na licima do tebe rijetko je iskazano neko posebno nezadovoljstvo. Uglavnom se samo jede i časka dok se kod nekih muškarčina može vidjeti i po dva ručka u jednoj tacni. Rijetko se uspostavlja komunikacija s nepoznatima, osim kada moraš tražiti slanik i na tome se sve završava. Ustaješ od stola, uglavnom punog stomaka i s oprezom da nekoga ne lupiš nogom ili tacnom kao što su tebe pre koji tren. Ostavljaš pribor koji si uredno poslagao samo da ne bi dobio porciju nezadovoljnih kritika od radnica i izlaziš iz menze s malo prije tko zna čijim žetonom u ruci. Dan se može nastaviti, stomaci su puni.

Kristina Ivković Ivandekić

PRESTIŽNO PRIZNANJE STIGLO U NOVI SAD

»Exit« – najbolji europski festival u 2016.

»Exit« je proglašen za Najbolji europski festival za 2016. godinu od organizacije »European Best Destinations« koju dodjeljuje u suradnji s Europskom komisijom. »Exit« je osvojio prvo mjesto ispred festivala kao što su engleski »Secret Garden« (2. mjesto), bel-

gijskog »Tomorrowland« (3. mjesto) i glasnog »Glastonburyja« (4. mjesto), kao i susjednog, budimpeštanskoga »Szigeta« (5. mjesto).

Iz »European Best Destinations« je priopćeno da su ljetni glazbeni festivali dio europskog identiteta i da je »Exit« postao

jedan od najvažnijih festivala na svijetu. »S vašim festivalom pridonosite privlačnosti Europe kao destinacije broj 1 u svijetu«, navodi se u priopćenju iz Bruxellesa.

»European Best Destinations« je europska krovna organizacija za promociju europske kulture i turizma, a čije članstvo čini čak 355 turističkih organizacija diljem »starog kontinenta«. Njezin rad i godišnja priznanja za koja glasuju stotine tisuća putnika širom planeta, izravno utječu na promociju nagrađenih destinacija koje zatim bilježe rast globalnih turista i investitora.

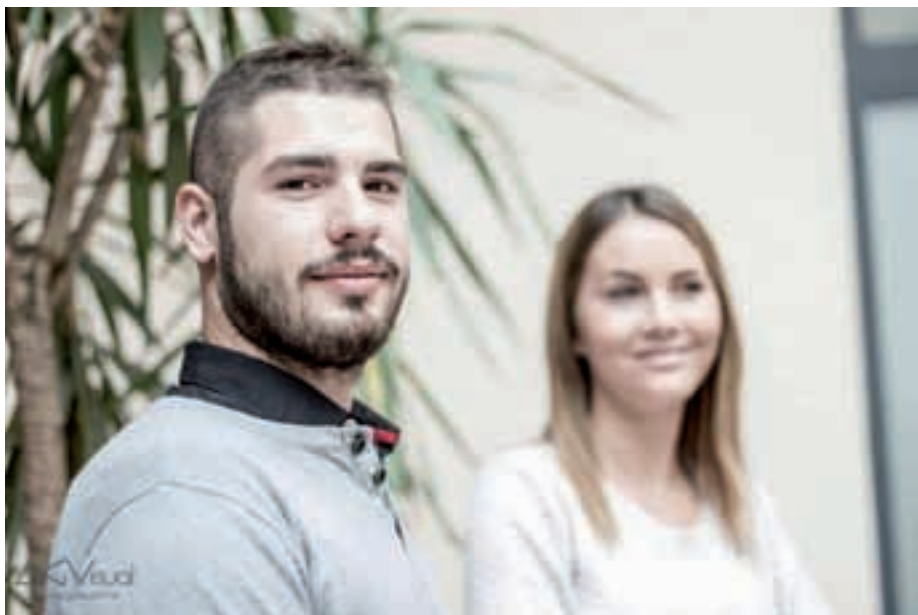
Nedavni primjeri nagrađenih destinacija kao što su Porto i Bordeaux, učinili su te gradove posebno atraktivnim za posjetitelje iz Amerike i Azije, ali i unutar Europe.

Internetsku stranicu »European Best Destinations« mjesečno posjećuje preko 2,5 milijuna posjetitelja, uz desetine tisuća pratitelja na facebooku, twitteru, instagramu i pinterestu. Njihove aktivnosti prati i medijski domet koji se mjeri u desetinama milijuna gledatelja.

K. U.

PRIMJER OMLADINSKOG PODUZETNIŠTVA: ANTONIO GABOR, »AGVISUAL«

Predanost i istrajnost prije svega

Antonio Gabor student je Više tehničke škole u Subotici na smjeru internet i elektronsko poslovanje. No, osim studentskih obveza uvijek sebi nađe nekog dodatnog posla, poput sviranja u bendu, fotografiranja, snimanja i još mnogo čega drugog. Kao honorarac dugo je tehničar u Audio Solutions timu, a od nedavno i lightman majstor. Vodi i udugu »AGVisual«, koja se bavi fotografijom i AV produkcijom. Saznajte kako je preko glazbe došao do fotografije, a možda baš potaknuti njegovim primjerom i vi odlučite pokrenuti nekakav vlastiti biznis.

KUŽIŠ!?: Otkuda dolazi tvoje zanimanje za fotografiju i video produkciju?

Zanimanje za fotografiju i video produkciju dijelom proistječe iz bliskog kontakta s glazbenom industrijom, pa sam iz tog razloga i kupio foto aparat kako bih imao mogućnost dokumentirati rad s bendom i nastupe, kako je to u današnje vrijeme neophodno za promociju jednog benda na YouTubeu, a drugim djelom proistječe od moje drage baka **Jelene**, koja je kao fotograf amater konstantno bilježila obiteljske trenutke kao i koncerte sa svojim starim analognim aparatom. Tu negdje se u mojoj mladosti, valjda podsvesno, razvija svijest o fotografiji i uvijek se rado prisjetim kako me je kao malog slala da joj odem razvijati rolne filma, a pri tome čekanje i ushićenje koje bi uslijedilo nakon dobivanja konačnih rezultata mi je ostalo duboko urezano u sjećanje. Danas je sve to postalo prevaziđena radnja. Kako su insta aplikacije u trendu, mali postotak fotografija se razvija, a još je manje uramljenih koje krase naše domove.

KUŽIŠ!?: Kako si došao na ideju osnovati svoj posao?

Ideja za osnivanjem posla mi je došla sa svim slučajno preko prijatelja koji radi web sajtove, te me je jednom prilikom angažirao da fotografiram za potrebe projekta na kom je radio, a nakon toga sam nalazio poslove samostalno i okrenuo se marketingu i malo slobodnijim formama fotografije, kako bih zadobio pažnju sugrađana, a pritom je bilo odlično iskustvo i proces učenja raditi s modelima. Nakon toga došlo je do realizacije projekta za lokalnu kampanju sajta *polovniautomobili.com*, koja je dalje pomogla mom napretku. Ubrzo nakon toga odlučio sam osnovati udruženje građana »AGVisual« kako bi sve bilo ozvaničeno.

KUŽIŠ!?: Radiš s timom ljudi, možeš li nam predstaviti njih i njihove pozicije?

Tim koji čini »AGVisual« su: **Darija Orčić**, koja je sa mnom od samog početka, ona je zadužena za sve što se tiče operativne organizacije shootinga, a odnedavno je i drugi fotograf u timu; **Doris Molnar**, kao naš PR, model i zaštitno lice »AGVisuala«; **Jelena Dubovi**, kao ekspert u oblasti brand developmenta i marketinga, kao i business developmenta našeg udruženja; te **Ema Muranji**, najskoriji član tima kao izvanredno talentirana šminkerica koja čini da naši modeli zablistaju u ponom sjaju!

KUŽIŠ!?: Većina mladih sjedi kod kuće žaleći se kako nema posla. Što bi poručio tim mladima, kako da se pokrenu i učine nešto?

Najbitnije je imati ideju. Uvijek će biti negativnih komentara na vaš rad, ali to je svakako nešto što treba u potpunosti za-

nemariti i ne dozvoliti da to bude razlog da se oprobate u nečemu što vas ispunjava. Svakako budite svoji i ne kopirajte druge već radite po svom ukusu, tu ne možete pogriješiti! Budite istrajni i ne posustajte na prvoj prepri. Kada vaš rad i trud bude i materijalno nadoknađen, to će vas svakako dalje motivirati da budete još uspješniji i to je svakako dobar pokazatelj da ste posao kojeg ste se prihvatili uspješno realizirali. Vjerujem da je moguće pokrenuti se i biti uspješan, samo to zahtijeva predanost i istrajnost prije svega.

KUŽIŠ!?: U planu je ostvarivanje jednog video projekta, možeš li nam nešto više o tome reći?

U pitanju je projekt pod nazivom »Subotica za mlade« koja ima za cilj afirmaciju omladinskog aktivizma i sporta kod mladih. Radit ćemo video kampanju koja će služiti za pobuđivanje svijesti i kao motivacijski primjer mladima. Zamisao je da se projekt realizira kroz promociju i emitiranje na lokalnim medijima i u srednjim i osnovnim školama. Glavni akteri bit će uspješni mladi koji će kroz promociju svojih zanimanja ili sporta biti prikazani u ovom videu.

KUŽIŠ!?: Planovi za dalje?

Ciljevi za dalje su svakako da budem još ostvareniji na polju fotografije nego prethodne godine i da opremim foto studio za kreativni rad. Što se snova tiče, volio bih jednog dana postati svjetski poznati fotograf. Možda to zvuči pomalo ambiciozno, i baviti se modnom fotografijom, a prije svega da brend »AGVisual« bude prepoznatljiv i široj populaciji izvan Subotice, odnosno Srbije.

Antonija Dević

DOJMOVI JEDNOG BRUCOŠA

Studentski život na splitski način

Studentski dani su divna stvar. Prošao si kroz osnovnu i srednju školu i svakodnevno provodio po 6 sati u klupi učeći raznorazne stvari koje te možda i ne zanimaju, a koje sve moraš naučiti (barem za prolaznu ocjenu). I onda si došao na fakultet. Ideš na predavanja, učiš itd. Pa koliko je to drugačije?

Ja ću vam predstaviti moj studentski život kojeg sam započeo u gradu na moru, u Splitu. Nadam se da će moja zapažanja biti od koristi budućim studentima...

Prirodoslovni fakultet

Odmah da napomenem, stvari oko studiranja dosta ovise i od izbora samog fakulteta. S obzirom na to da je moj Prirodoslovno-matematički, razlikuje se u odnosu na Pravni ili DIF. Dakle, moj fakultet se, kako mu ime kaže, bazira na prirodoslovnim predmetima: matematičari, fizici, kemijari... Na svu sreću, kemiju imam samo jedan semestar. Vi koji to planirate upisati, računajte u početku na jednostavne laboratorijske vježbe, koje znaju potrajati, a s konceptom matematike i fizike ste upoznati. Split ima jednu divnu prednost u odnosu na druge (ne sve) studentske gradove, a to je more. Iz stare zgrade u kojoj smo do sada bili, imali smo divan pogled na more, i stari dio grada te Marjan, što je zbilja »Woah«. Od sada nećemo imati pogled na more, ali smo mu puno bliže. Što znači da na pauzi između predavanja postoji opcija otići i leći sunčati se na plažu. Iz iskustva, to je tako opuštajuće, leći na kamen, uz sunce, tik uz more, na početku zimskog perioda! No, fakultet nije lak. »Koliko je god lipo, toliko triba i učit«. Na to se pripremite. Ili ako ste već na fakultetu, znate i sami.

Studentski život – update version

Već sam pisao o ovome, ali je mislim potrebno dodati par stvari, s obzirom na to da naučiš štošta toga usput. Dakle, što se tiče hrane, najviše se oslanjaš na menzu, osim ako studiraš u gradu u kojem inače i živiš. U početku, menza je sve: doručak, ručak, večera, užina i svaki drugi obrok.

Vremenom... ne mijenja se puno. I dalje ti je tu doručak, ručak i večera te neki međuroci, ali kako stalno jedeš jedno te isto, postane vremenom malo dosadno. Ali je jeftino, i to je odlučujuće. Sitnice, slatkiše i sokove jedino, nekad se više isplati kupiti sa strane, a i veći je izbor. U menzi, barem u Splitu, ima sokova u tetrapaku i ima automata sa sokovima i čokoladicama, ali je to skupo, te služi kao spas noću kada se sve zatvori.

sobom »cili« Split na uvid, što je zadržavajući prizor, Dioklecijanov palača, podrumi (u kojem se snimao »Game of Thrones«), Marjan, Riva. I naravno, šetnja uz more navečer. Biti student u Dalmaciji je doživljaj.

Što se tiče izlazaka, nažalost, ima klubova s ovom novom domaćom glazbom, čak i u Splitu, no ima i mjesta za izaći na »good old rock« i druge, meni osobno puno prihvatljivije vrste zabave. Tu je i kupanje u moru. Ja sam došao pred kraj ljeta, ali je

Što se tiče pranja rublja, to isto ovisi jesi li u domu ili ne, a mislim čak i da ovisi u kojem domu. Ovdje u mojem postoji prona rublja dolje u podrumu, ali naravno, nju plaćaš posebno. Dakle, nije uključena u cijenu doma. Bitno je na vrijeme samo zakazivati termine za pranje, jer od mnogo studenata termini se popune. Prašak za pranje je isto na tebi, a ako ga nemaš, uz dodatnu cijenu ti oni daju svoj. Ako si pak u stanu, i ne znaš prati rublje, bolje nauči!

Ako si u domu, jedan mali savjet: što si u boljim odnosima s cimerima, bit će ti bolje. Logično, zar ne?

Splitski đir

Što se tiče Splita kao grada, odmah mogu reći da je predivan. Prošetati Splitom je uvijek dobra opcija, jer ima se što za vidjeti. Gore, sa zvonika Sv. Duje, imate pred

vrijeme bilo super, pa sam se kupao točno do sredine studenog. I zimi ima ljubitelja picigina koji ga prakticiraju. Nitko ne brani kupanje u bilo koje vrijeme godine, plus, izvan sezone nemate gužvu na plažama. Prijevoz u Splitu je za studente dosta prihvatljiv i veoma se isplati, napose ako vam je fakultet na drugom dijelu grada. Za studente se znaju organizirati studentska natjecanja u raznim kategorijama – od šaha do badmintona.

Da ne zaboravim, s obzirom na to da je Split drugi grad po veličini u Hrvatskoj, logično je za očekivati velike koncerte i razne manifestacije. Osobno, bio sam na »Bijelom dugmetu« početkom prosinca, no puno veći spektakli se mogu očekivati, poput »Iron Maiden«, tijekom ove godine. Toliko o studentskom životu za sada. Ipak je ovo tek prva godina, alo!

Ivan Čavrgov

Osnivanje Regionalnog ureda za razmjenu mladih

Inicijativa mladih za ljudska prava je regionalna organizacija koju čine autonomne organizacije s uredima u Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Podgorici i Prištini, a odnedavno i u Subotici. Aktivisti i aktivistkinje regionalne mreže Inicijative mladih za ljudska prava zalažu se za stvaranje odgovornih društava koja poštivaju ljudska prava, građanske vrijednosti i vladavinu prava. Regionalna mreža Inicijative mladih želi upozoriti na problem zanemarivanja uloge civilnog društva u procesima izgradnje funkcionalnih demokratskih mehanizama i institucija. U postkonfliktnim društvima poput Zapadnog Balkana civilno društvo mora biti aktivan partner državnih institucija u izgradnji mehanizama za suradnju između zemalja regije.

Sjedište i ciljevi

Program regionalne razmjene mladih je zajednički projekt inicijativa mladih za ljudska prava Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Hrvatske i Srbije koji za cilj ima osnivanje Regionalnog ureda za razmjenu mladih po uzoru na Francusko-njemački ured za mlade koji je nastao nakon Drugog svjetskog rata s istim ciljem poslijeratne pomirbe i suradnje mladih. U svakoj od zemalja regije održane su nacionalne konferencije koje su okupile predstavnike institucija, civilnog društva i stručnjake, te je na njima analizirana potreba i mogućnosti za osnivanje Regionalnog ureda za razmjenu mladih. Ideja je da Regionalni ured za razmjenu mladih bude u Tirani. Kao važne ciljeve ovog programa ističu se omogućavanje mobilnosti ljudi, bolja regulaciju priznavanja sveučilišnih diploma među zemljama regije, te važnost multiperspektivnog pristupa povijesnim naracijama, koje su se pokazale kao jedna od prepre-

ka suradnje među mladima diljem regije. Ti ciljevi se mogu postići samo aktivnom i kontinuiranom suradnjom organizacija civilnog društva i predstavnika vlasti država u regiji. Ovaj program će omogućiti mladima da se kroz druženje i suradnju s vršnjacima iz cijele regije izbore za izgradnju društava koja će zagovarati antifašističke tekovine i zaštitu ljudskih i manjinskih prava. Suočavanjem sa sukobljenim povijesnim narativima, njihovim dekonstruiranjem i ponovnim konstruiranjem, otvorit će se mogućnost za suočavanje s prošlošću i izgradnju bolje budućnosti.

Potporna vlada

Na Bečkom sastanku o Zapadnom Balkanu 27. kolovoza 2015. godine potpisana je Deklaracija o unapređenju suradnje mladih. Vlade Albanije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Kosova i Crne Gore podržale su osnivanje Regionalnog ureda za razmjenu mladih, dok su predstavnici Hrvatske na sastanku bili u ulozi promatrača iz zemlje Europske unije. Također, na regionalnoj konferenciji održanoj u listopadu 2015. godine u Sarajevu donesena je deklaracija u kojoj su mladi na Sarajevo Youth Summitu od svojih vlada zatražili konkretne korake za osnivanje Regionalnog ureda za razmje-

nu mladih Zapadnog Balkana i za stvaranje temelja za potpuno pomirenje vođeno novim generacijama, potporu za Inicijativu REKOM (Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava počinjenim na teritoriju nekadašnje SFRJ) i odavanje poštovanja svim žrtvama ratova na prostoru nekadašnje Jugoslavije, rješavanje problema slobode kretanja,

napose između Kosova i Srbije, te Kosova i Bosne i Hercegovine, fokusiranje na rješavanje otvorenih pitanja u regiji, napose odnosa unutar Bosne i Hercegovine, te odnosa između Kosova i Srbije, implementiranje zakona koji jamče prava svim manjinskim grupama u svim državama regije, potporu aktivizmu mladih i otvaranje prostora za sudjelovanje mladih u procesima reforma, te pokazivanje solidarnosti i traženja koordiniranog regionalnog rješenja za izbjegličku humanitarnu krizu.

Regionalna mreža Inicijative mladih za ljudska prava nekoliko godina unatrag radi na razmjeni mladih koja se odvija na youth summitima. Prvi Youth summit održan je u Beogradu 2009. godine. Sljedili su Youth summit u Prištini 2012. i u Sarajevu 2015. godine. Sljedeći je u Zagrebu 2018. godine. Osim youth summita, organiziraju se brojni studijski posjeti institucijama i mjestima sjećanja, te obilasci gradova i država u regiji. U listopadu 2015. aktivisti i aktivistkinje Inicijative mladih za ljudska prava iz Beograda povelili su 50 srednjoškolaca i studenata u posjet Tirani, gdje su među ostalim, bili na nogometnoj utakmici Albanije i Srbije.

Nevena Balažević

DRUGONAGRAĐENI RAD NA HRVATSKOM JEZIKU U OKVIRU NATJEČAJA UREDA ZAŠTITNIKA GRAĐANA GRADA SUBOTICE POVODOM MEĐUNARODNOG DANA LJUDSKIH PRAVA

Branim svoje pravo na postojanje, ali to pravo priznajem i drugima

Zašto postojimo? Zašto moramo živjeti? Zaslužuju li i drugi živjeti i postojati, jer su drukčiji od nas? To su samo neka pitanja koja su na neki način filozofska, koja se pitamo svakog dana. Svaki dan na vijestima slušamo o raznim ubojstvima na osnovu raznih spolnih, rasnih, nacionalnih, vjerskih, političkih i kulturnih netrpeljivosti. Prema tome ljudi uskraćuju drugima pravo na postojanje, ali ima trenutaka kada ljudi sami uskraćuju svoj život.

Prije nekoliko godina nisam razumio mnoge stvari. Dok sam se igrao, slučajno sam na televiziji vidio kako neki ljudi stradaju i pitao sam svog oca: »Zašto ljudi ubijaju ljude?« Otac mi je na to od-

Ranije sam bolovao od autizma. Smijali su mi se i zadirkivali me što sam imao neke nedostatke. Samo zahvaljujući roditeljima, odgojiteljicama i učiteljici nekako sam uspio uklopiti se u društvo, biti poput svojih prijatelja, iako sam drukčiji od ostalih. Sve u svemu, nisam zaboravio na to da sam nekad bio potpuno drukčiji. Danas pomažem osobama koje boluju od autizma i drugih psihičkih bolesti, jer nekad sam i ja bio neshvaćen. Svojom pomoći pokazujem i dokazujem drugoj djeci da i oni imaju pravo na svoje postojanje. Iako nikada neće biti kao ostali, niti je to potrebno jer je ljudska vrijednost upravo u različitosti, naša pomoć i želja za pomoći dokazuje da postaje-

nas, i zato im treba priznati pravo i pomoći im. Uvijek kada čovjek ima neki problem, bilo koji, trebamo mu pomoći. Nekad se ženama uskraćivalo pravo glasa i pravo na rad, te se smatralo da su nedostojne posla ili prava glasa, ali žena je danas ravnopravna s muškarcem. Ljudi koji ne mogu raditi druge stvari bilo da su djeca ili umirovljenici, treba im pomoći da rade nešto drugo kako se ne bi osjećali beskorisnima. Zašto su ljudi smatrali druge nedostojnima samo zato što su različite vjere, rase ili nacije i još ih proganjaju? Možemo pretpostaviti. Uglavnom je uzrok bila politika većine ili politika vladajućih klasa. Ipak, ljudi, iako su drukčije rase, vjere ili nacije izborili su se u prošlosti na jednakost i uspjeli su u svojoj namjeri i danas se bore za to. Iako imam različite stavove od većine, imam pravo na postojanje bez obzira na to što sam autističan, što sam drukčije vjere, nacije i kulture. Tko mi može uskratiti moje pravo osim Boga i mene samoga? Nitko, i ponavljam, nitko i ne treba dovoditi u pitanje moje postojanje. Ja postojim da bih odužio čovječanstvo, svoj narod, svoj kraj, svoju domovinu, svoju obitelj ili, ako nijedno od navedenoga, barem da odužim sebe nečim korisnim. Ako imam pravo na svoje postojanje, imaju i drugi ljudi pravo na to.

Povijest nam je dala mnoštvo primjera iz kojih bismo trebali izvući dovoljno pouka da svijet učinimo boljim. Ne trebamo zbog neke prošlosti ponovno ratovati. Smatram da su ljudi, iako drukčiji, ipak ljudi bez obzira na ponašanje, vjeru, naciju, rasu i spol. Ljudi imaju pravo biti ono što žele i ne trebamo dovoditi u pitanje njihove vrijednosti, a kamoli njihov opstanak. Njihova je odluka ono što su i što žele biti. Ovo može biti i jedan od odgovora zašto postojimo i zašto smo različiti. Odgovor bi svakako bio da pokažemo da se dostojno možemo zvati ljudima, jer si međusobno dajemo prava za postojanje na planetu Zemlji.

Zdravko Pančić,

4.f, Gimnazija »Svetožar Marković«,
Subotica

govorio: »Zbog politike i zato što se ljudi međusobno mrze, ali shvatit ćeš to kad odrasteš.« Tada nisam znao što je to. No, poslije nekoliko godina razumio sam zašto se ljudi ubijaju, ali i dalje se pitam zašto. Zašto nevinu ljude moraju nastradati i to zbog nekih sebičnih ciljeva? Nažalost, na takve stvari može nam odgovoriti samo religija. No, i danas postoje ljudi koji zlorabljavaju religiju u svoju korist. Ljudi uskraćuju drugim ljudima slobodu, pa čak i pravo na postojanje samo zato što su drukčiji od ostalih. Uskraćuju se prava ljudima zbog različite vjere i nacije, no uskraćuju se prava zbog tjelesnih i psihičkih različitosti.

mo i jesmo pravi ljudi. Naravno da ljudi koji imaju tjelesnih nedostataka imaju pravo na svoje postojanje. Danas ljudi smatraju druge manje vrijednima samo zato što su invalidi ili imaju neke tjelesne nedostatke. No, ljudi koji nemaju ruke ili noge daju doprinos ljudskom društvu, kao na primjer **Nick Vujičić**. Iako nema ni ruke ni noge, i sam je nekad mislio da nema mjesta za njega na ovom mjestu. Međutim, danas je poznat po širenju religijskih pouka, napisanim nekoliciini knjiga te po tome što živi život kao sav ostali svijet. Također i invalidi, iako ne mogu raditi sve stvari kao ranije, nešto ipak mogu učiniti za nas, i to bolje od

Lady Gaga

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: R.E.M. – »MURMUR« (1983.)

Uspješni debi danas kultnog benda

Pokojni gigant poezije, velški pjesnik **Dylan Thomas** našao se jednom, kazavši kako su njegove rane pjesme toliko složene, da ih niti on osobno više ne razumije.

Pjevač i frontmen američke grupe R.E.M. **Michael Stipe** je tri godine nakon pisanja himnične skladbe »Pilgrimage«, s albuma »Murmur«, također priznao kako mu je ona još, u biti, zagonetkom. Radi toga je debitantska ploča ovog benda, karakteristična po nejasnim mrljanjima (engleski »murmur«), dobila posve odgovarajući naslov.

Stipea nikada nije interesirala klasična poetika. Razaznao je tu vezu i hermetičke slike mogle su sugerirati mnogo toga. Zapravo, ranom djelanju R.E.M.-a bilo je neophodno Stipeovo mističko trilersko pjevanje ne li ih držalo odvojeno i davalo im slobodu. Glazbeno, »Murmur« kruži oko zvonećeg »rickenbackera« gitarista **Petera Bucka** i otužnih melodija Stipea. Već na ovom albumu posve je nedvojbeno koliki su utjecaj »The Byrds« izvršili na njih, osobito svojim uradcima iz kasnih 60-ih minula stoljeća.

Osnovani u okruženju alternativnih bandova, u gradu Athens (država Georgia) R.E.M. su osvojili publiku na školskim svirkama, igrankama i preko radio-valova. »Murmur« je stvoren u u gospel-studiju u Carolini, a njihova diskografska kuća zahtijevala je od producenta da im isporuči instant-hit. Klasično obrazovani čelist svirao je u numeri »Talk About The Passion« i bio zbunjen pošto mu je ponestalo napisanih nota.

»Murmur« je bio senzacionalno primljen i bacio kritiku na noge. Kulturni magazine »Rolling Stone« ga je proglasio albumom godine, a album se uspenrao i na američki Top 20. Nije bilo nebitno niti to, da je bend imao priličan broj ozbiljnih fanova i ponudio im lokalni, nepatvoreni talent, s zvukom koji je bio kudikamo ozbiljniji od, primjerice, Husker Du ili Green On Red. Čak i gotička fotografija s naslovnice ovitka albuma ima ohrabrujući prizvuk, premda predstavlja jezivu »kudzu-lozu«, vrst korova što niče u Georgiji te na stražnjem dijelu željeznički most u Athensu.

Recenzija albuma u prijestičnom »New York Timesu« tvrdila je da će »Murmur« zvučati »podjednako svježe i za deset godina«. Dodao bih da će tako biti i za dvadesetak, čak i tri-deset, pa i više godina.

Robert Tilly

SUPERMAN

SUPERMEN: IVANO BALIĆ

Rukometni Jordan

I sprva košarkaški talent, a kasnije najbolji rukometaš svijeta **Ivano Balić** je prije nepunih mjesec dana proslavio novu titulu hrvatske reprezentacije – brončanu medalju na Europskom prvenstvu u rukometu u Poljskoj. U taj je uspjeh, sada kao koordinator u Hrvatskom rukometnom savezu, utkao i svoj stručni doprinos iako više nije aktivan na parketu.

A, zanimljivo, nije počeo kao rukometaš, nego kao košarkaš u splitskim klubovima »Jugoplastika« i »POP 84«. Tek se kasnije odlučio za rukomet i po svemu viđenom nije pogriješio. Postao je najbolji svih vremena, i to službeno, prema anketi Međunarodne rukometne federacije. Njegovo košarkaško iskustvo iz rane mladosti pokazalo se presudnim za razvoj maštovitosti koju je kasnije primjenjivao u rukometu. Rješenja kojima je pribjegavao na rukometnom terenu bila su nerazmršiva enigma za protivnike upravo zbog toga što su svoje korijene imala u jednom drugom sportu, pa su samim tim i bila toliko atipična.

Rođen je 1979. u Splitu. Poslije mladih dana u košarci, rukomet je počeo igrati u RK »Split«, 2001. prelazi u RK »Metković«, a tri godine kasnije u »Portland San Antonio«. U Hrvatsku se vraća 2008. i počinje igrati za RK »Croatia osiguranje« Zagreb. Četiri godine poslije toga odlazi u »Atletico de Madrid«, a karijeru nastavlja u njemačkom HSG »Wetzlaru«, gdje je i završio klupsku karijeru 2015.

No, reprezentativna karijera Balića daleko je bogatija. Počela je zlatom na Mediteranskim igrama 2001. u Tunisu, da bi dvije godine kasnije s hrvatskom reprezentacijom osvojio Prvenstvo svijeta u Portugalu. S njim kao predvodnikom Hrvatska je osvojila i zlatnu medalju na Olimpijskim igrama 2004. u Ateni i srebrnu medalju na Svjetskom prvenstvu u Tunisu 2005. Ivano Balić i ekipa osvajači su srebrnih medalja s europskih prvenstava u Norveškoj 2008. i Austriji 2010. godine, a četvrto mjesto na europskim prvenstvima osvajali su dva puta – u Sloveniji 2004. i dvije godine kasnije u Švicarskoj.

Na velikim natjecanjima gotovo je redovito biran za najboljeg igrača turnira i uvrštavan u najbolje momčadi prvenstva. Kuriozitet je da je 2007. proglašen najboljim igračem Svjetskog prvenstva u Njemačkoj, iako je Hrvatska osvojila tek 5. mjesto.

Ivano Balić je godinama u stranim medijima nazivan rukometnim **Jordanom**, rukometnim **Mozartom** i rukometnim **Ronaldinhom**. Uvijek s punim pravom. Ono što je Balić radio na terenu, u njegovo vrijeme nije radio niti jedan rukometaš. Učinio je taj sport ljepšim, zanimljivijim i uzbudljivijim. Učinio ga je umjetnošću. Često pogođen ozljedama, Ivano je prkosio liječnicima. I u zavojima i rovit, izlazio je na teren i tamo ostavljao srce. Protivnici su mu se divili, suigrači i publika ga obožavali. Ženski dio publike pogotovo. Bio je prva prava istinska zvijezda sporta čijoj je popularnosti sam možda najviše i pridonio.

Danas je Ivano Balić opet na usluzi reprezentacije. Nije više aktivan igrač, ali njegovo znanje, iskustvo, požrtvovanost i odanost nacionalnom dresu zlata su vrijedne osobine koje sadašnjoj generaciji mladih reprezentativaca mogu biti ideja vodilja u daljnjoj karijeri. Ako se ugledaju na Ivana, neće pogriješiti. Sigurno.

Tomislav Perušić

SUSRET YEN-A U BEOGRADU

Otvaranje vrata raznolikostima

Prije dva mjeseca sam kao predstavnik Udruge hrvatske mladeži »KroV« putovao 26 sati na seminar YEN-a u Berlinu. Ovaj mi je put trebalo upola manje – minuta. Naime, od 16. do 21. veljače u Beogradu je održan seminar pod nazivom »Opening Doors« ili »Otvaranje vrata«, a čiji je domaćin i suorganizator bilo Srpsko-cincarsko društvo »Lunjina« iz Beograda. Tema oko koje se orijentirala cijela konferencija glasi »Sudjelovanje mladih«.

Istovremeno je to bila i prilika upoznati cincarsku zajednicu u Srbiji, ali i u drugim zemljama u regiji. Stoga smo zamolili An-

su još 1865. formirali Makedo-rumunjsko kulturno društvo koje je organiziralo razne političke, ekonomske, kulturne i društvene događaje. Devedesetih godina 20. stoljeća osnovana je Zajednica Aromuna iz Rumunjske (CARO), koja se zalaže za prava edukacije, religije i medija na svom jeziku. CARO svake godine 23. svibnja organizira i proslavu Dana Aromuna.

Na pitanje o poziciji Aromuna u Rumunjskoj, Andra kaže da država službeno prepoznaje 18 nacionalnih manjina, ali da aromunska nije među njima, već se aromun-

Saboru pridonijelo bi i većoj financijskoj potpori našim kulturnim zbivanjima«, smatra Andra.

Ona dodaje da se Vijeće mladih, koje će predstavljati u Beogradu, bavi i izdavanjem knjiga, održavanjem konferencija, glazbenih festivala i kazališnih predstava na njihovom materinjem jeziku.

Spriječiti da narod nestane

Osim pomenutog Nacionalnog dana Aromuna, u njihove najznačajnije projekte spada i glazbeni festival »Primuveara Ar-

Jovan Sterija Popović

dru Paris, jednu od sudionica iz Rumunjske, da nama laicima da uvid u milje svoje zajednice, koja je zapravo uvijek i bila dio naše povijesti.

Važnost statusa manjine

Andra je studentica Sveučilišta arhitekture i urbanizma »Ion Mincu« u Bukureštu i članica Vijeća mladih Aromuna (CTARM) od 2014. Aromuni, kako se Cincari nazivaju u Rumunjskoj, dok su negdje poznati i kao Vlasi, tamo su stigli između 1925. i 1940. Tada je državi bilo potrebno stanovništvo romanskog podrijetla u svrhu koloniziranja Južne Dobrudže s pretežno turskim i bugarskim žiteljima, objašnjava Andra. Oni

BITNI AKTERI POVIJESTI

*U poznate ljude cincarskog podrijetla spadaju **Majka Tereza** iz cincarsko-albanske obitelji, **Branislav Nušić** i **Toše Proeski**. O našim povijesnim odnosima s Vlasima govore i sljedeći podaci. Posljednji predstavnik dinastije Nemanjić, car **Stefan Uroš V.**, poznatiji kao **Uroš Nejaki**, 1360. se oženio **Ankom**, kćerkom vlaškog kneza **Nikole Aleksandra Basaraba**. Njena sestra **Ana** bila je majka bugarskog cara **Konstantina II**, koji je, nakon izgubljene bitke protiv Turaka, utočište našao na dvoru despota **Stefana Lazarevića**, sina cara **Lazara**.*

ski jezik smatra dijalektom rumunjskog.

»Jedan od ciljeva udruge CARO jest postizanje statusa nacionalne manjine, jer bi nam to omogućilo zalagati se za svoja prava u Saboru«, tvrdi naša kolegica iz Bukurešta.

»Naša zajednica raste iz godine u godinu, a Vlada i dalje ne pristaje na to. Želimo promovirati projekte naše manjine. Bilo bi lijepo kada bismo imali priliku obrazovati se i slušati vijesti na svom jeziku, kao i ispovijedati svoju vjeru na istom. Mjesto u

Branislav Nušić

manjilor«, gdje sudjeluju najbolji aromunski pjevači i koje okuplja preko tisuću ljudi. Također je tu i glazbeni, plesni i pjesnički događaj za djecu od 5 do 17 godina pod nazivom »Njica Lândârushi«.

»Želimo ostvariti kontakte s različitim generacijama i unaprijediti odnose kako bismo popunili takozvani raskorak. Bitno nam je omogućiti uporabu aromunskog i stvoriti jedan multikulturalni okvir koji bi dozvolio mlađima dijeliti kulturno nasljeđe. Ne želimo biti promatrači dok jedan narod polako nestaje«, zaključuje Andra.

Tomislav Perušić

KNJIGA »MALI PRINC« INTRIGIRA PUBLIKU I DAN DANAS

Bajka za sve generacije

U svakom od nas živi Mali princ, onaj koji vjeruje i koji »vidi srcem a ne očima«, samo ga je nekada potrebno probuditi i pustiti da zavlada

»Ako odraslima kažete: 'Vidio sam krasnu kuću od ružičastih cigala, s geranijama na prozorima i s golubovima na krovu...', oni neće moći zamisliti tu kuću. Treba im reći: 'Vidio sam kuću od sto tisuća franaka.' Tada će uskliknuti: 'Kako je lijepa!'«.

Citat kojim sam odlučila započeti ovaj tekst uzet je od najpoznatijeg princa na svijetu. On nije nikada vladao nekom kraljevinom, ali je ovladao srcima mnogih. Ovaj princ je plod pera francuskog pisca 20. stoljeća **Antoinea Saint-Exuperyja**. »Mali princ« je bajka koju ne može prisvojiti niti jedna generacija, jer ona pripada svakome. Neki je nazivaju »bajkom za odrasle«, ali to je samo generalizacija publike našeg princa. On pripada svima. Nitko ga neće shvatiti na isti način, prihvatit ćemo priču Malog princa onako kako nam to dopušta naše iskustvo i naš doživljaj stvarnosti.

»Mali princ« u brojkama

Novela »Mali princ« objavljena je prvi put 1943., godinu dana prije smrti njezinog kreatora, francuskog pisca, pjesnika, aristokrata i pilota. Novela je prevedena na 250 jezika i dijalekata, uključujući Brailleovo pismo, latinski, geltski i zulu. Tako se »Mali princ« našao na tronu s Pinocchioem i Andersenovim bajkama kao jedna od tri knjige koje su prevedene na najviše jezika. Prikupljanje primjeraka na svakom jeziku postao je hobi, tako da možete pronaći internetsku stranicu koja služi za razmjenu duplih primjeraka. Godišnje se proda 2 milijuna primjeraka knjige, što bi značilo da se

ukupno prodalo 140 milijuna, što »Malog princa« čini najprodavanijom knjigom svih vremena i najboljom francuskom knjigom 20. stoljeća.

Borba za slavu

Međutim, isprva nitko nije pomišljao da će »Mali princ« doživjeti takav uspjeh na književnoj sceni. Kako navodi »The New Yorker«, prve kritike i pregledi knjige nikako nisu bili pozitivni niti nagovještavali ovakav uspjeh. Kritičari su bili daleko od toga da ovu bajku prihvate kao nužnu i lijepu parabolu, jedini autor koji je vjerovao u čaroliju »Malog princa« bila je **P. L. Travers**, koja se borila za svoj isto tako fiktivni lik **Mary Poppins** na engleskoj sceni. S obzirom na ranu smrt, autor nikada nije uspio doživjeti svoju spisateljsku slavu niti »Malog princa« kao najutjecajnijeg princa svih vremena. New York želi prisvojiti »Malog princa«, s obzirom na to da je autor knjigu napisao u Velikoj jabuci.

Što stoji iza alegorije

Pripovjedač u knjizi je pilot koji je doživio nesreću u pustinji, gdje upoznaje Malog princa. Mali princ živi na planetu koji je toliko mali (jedva veći od kuće) da on svjedoči zalasku sunca 44 puta u danu (u engleskom prijevodu je taj broj 43). Taj broj je jednak godinama Saint-Exuperyja kada je poginuo, ovaj detalj godinama rastužuje i intrigira čitatelje od samog izdanja knjige i vodi ka spekulacijama da je autor s namjerom u toj godini prekinuo svoj život, prema navodima

»Telegrafa«. Jasnu pretpostavku o čemu zapravo govori ova knjiga, i danas nakon 73 godine od prvog izdanja, nitko nema. Ali postoje razna nagađanja. Prema jednom od mišljenja koje iznosi »The New Yorker«, »Mali princ« je obična ratna priča. Oni svoje pretpostavke izvlače iz biografije Saint-Exuperyja koju je napisala **Stacy Schiff**, prema kojoj je Antoine nakon okupacije Francuske u Drugom svjetskom ratu doživio veliko razočaranje u svoju naciju, i teško podnio egzil u Sjevernu Ameriku. Antoine je 1935. doživio nesreću, avion mu se srušio u arapskoj pustinji gdje je proveo tjedan dana. Dok je on bio izgubljen u pustinji, njegova žena **Consuelo** je javno tugovala za njim, za svojim stolom (asteroidom) u poznatom kafiću u Parizu na bulevaru Saint-Germain. Nagađaju kako je Antoine ideju za ljubav princa i ruže pronašao u svom odnosu sa ženom.

Osim na papiru, »Mali princ« je utjelovljen u mnogim umjetničkim oblicima, audio snimcima, radijskim predstavama, kazalištu, baletu, operi... Prošle godine izašao je animirani film »Mali princ«, koji je napravljen po knjizi. Ima više likova i drugačiji kraj.

U svakom od nas živi »Mali princ«, onaj koji vjeruje i koji »vidi srcem a ne očima«, samo ga je nekada potrebno probuditi i pustiti da zavlada. To je ono što Malog princa čini drugačijim od svih drugih prinčeva. Bez obzira na moguća nagađanja o čemu uistinu knjiga govori, i koja je zaista podloga te bajke, imate pravo misliti da se obraća samo Vama i da je pisana baš za vas, iz glave jednog sanjara koji je vidio ispod površine.

Ivana Rudić

MICHAEL TELLINGER, JUŽNOAFRIČKI ISTRAŽIVAČ I OSNIVAČ GLOBALNOG UBUNTU POKRETA

Društvo bez novca, društvo besplatne energije

Michael Telling, rođen u Južnoj Africi, autor je četiriju knjiga, znanstvenik i istraživač. Njegovi konstantni naponi i njegov znanstveno-analitički pristup proizveli su zadivljujuće nove dokaze koji će nas natjerati da ponovno razmislimo o našem pravom podrijetlu kao ljudske civilizacije, gdje će se ispisati nova poglavlja u našoj povjesti. Telling je također osnivač globalnog UBUNTU (Kontribucionizam) pokreta više svijesti i Ubuntu stranke s članovima u preko 200 zemalja širom svijeta, koji imaju za cilj stvoriti društvo gdje će svatko imati pristup besplatnoj energiji i društvo u kome se neće koristiti novac, niti će biti razmjene ni trgovine. U tom društvu svatko će pridonijeti svojim prirodnim talentima ili stečenim vještinama većoj dobrobiti cijele zajednice.

Adamov kalendar

Telling je, istražujući drevnu povijest Južne Afrike i tražeći arheološke dokaze za svoja istraživanja sumerskih mitova o Annunakijima, nastanku čovjeka i drevnom rudarenju zlata na jugu Afrike, otkrio elemente tehnologije koja je koristila zvuk te ih povezao sa suvremenim istraživanjima mogućnosti zvuka koje su tek u razvoju, ali bacaju drugačije svjetlo na mnoge drevne nalaze i ranu povijest ljudskog roda. On je otkrio mnogo kamenih monolita, ali jedan se baš

ističe. U pitanju je Adamov kalendar koji je otkrio **Johan Heine** sasvim slučajno dok je nadlijetao to područje. Shvatio je da nije riječ o običnom razmještaju kamenja. Poslije se vratio kako bi obavio detaljna mjerenja cijelog lokaliteta. Shvatio je da je kamenje razmješteno u skladu s kretanjem Sunca – solsticijima i ekvinocijima. Njegovi su doprinosi u istraživanju tog lokaliteta ključni i tek kasnije na scenu stupa Telling 2007. godine kada je upoznao Johana i njegove radove. Analizirajući ostale podatke došlo se do zaključka da se radi o veoma drevnom lokalitetu ako ne i jednom od najstarijih na Zemlji. Stoga je taj lokalitet dobio naziv Adamov kalendar. Adamov kalendar je vjerojatno bio središnje mjesto, ali ne tisućama, niti stotinama tisuća, već milijunima drugih kamenih ruševina koje su razmještene diljem Južne Afrike i koje su bile međusobno povezane. Lokalitet je veoma složen i nije ga jednostavno opisati. Zbog toga je trebalo puno vremena raditi na njemu i istraživanja će se vjerojatno još dugo nastaviti kako bismo shvatili s čime smo ovdje suočeni. Tellingrove spoznaje o tome što taj kalendar uistinu predstavlja potaknute su istraživanjima ostalih kamenih ruševina.

Transformacijski uređaj

Tu se ne govori o nastambama već o uređajima koji stvaraju energiju i elektromagnetskim poljima preko snage zvuka.

To ga je dovelo do daljnjih mjerenja zvučnih frekvencija i elektromagnetskih polja unutar Adamovog kalendara i još nekoliko ostalih kamenih ruševina. Došao je do zapanjujućeg zaključka da su se, po svemu sudeći, po cijelom tom južnoafričkom dijelu svijeta provodila golema rudarska iskapanja. Tu se rabila energija koju su proizvodili ti kameni krugovi za potrebe rudarenja. Sve se svodilo na potragu za zlatom. Korištena su napredna znanja, a tehnologija se temeljila na siliciju, a vjerojatno i na vodi. Tako se stvarala energija iz zvučnih frekvencija majke Zemlje. Tijekom posljednjih nekoliko mjeseci dolazi do zaključka da je Adamov kalendar vjerojatno imao ulogu nekakvog transformacijskog uređaja ili uređaja za teleportaciju, što je vjerojatno bilo povezano s iskapanjima zlata u velikim količinama. Adamov kalendar sada leži u ruševinama. Također, tu stupa na scenu Annunakiji koji su utjecali na ljudsku civilizaciju i njezinom toku razvoja kao što piše u »Sumerskim zapisima« koje je svojevremeno preveo **Zecharija Sitchin**.

Svakim danom sve više uviđamo da se mijenjaju paradigme i način razmišljanja zbog novih saznanja, a i prvenstveno dokaza koja nas navode da svijet ipak funkcionira na sasvim drugačijim načelima. Ako nas saznanja nekamo vode, onda bi ih možda trebalo uzeti u obzir bez obzira na trenutno poimanje modernog života.

Danijel Ostrogonac

PSIHOLOŠKI SAVJETNIK

Pojmove cilj i dostizanje cilja često vezujemo uz sport a to onda, opet, priziva sliku pobjednika (i, naravno, s druge strane cilja – gubitnika). No, koncept je prisutan i u drugim sferama života tako da slobodno možemo reći da je pobjednik svatko tko ostvari neki cilj. Naravno, koliko je ljudi toliko je ciljeva. Usljed različitog pogleda na život kao i različitog pogleda na vrijednosti neki se usmjeravaju na materijalne a drugi na intelektualne ili duhovne stvari. Neki su ciljevi mali i kratkoročni dok je za ostvarenje drugih potrebno i po nekoliko godina. No, svi oni imaju nešto zajedničko – da bi ih se postiglo, potrebno je aktivirati se.

Želim, želim...

Prije nego li specificiramo korake do ostvarenja cilja važno je uočiti veliku razliku: cilj nije isto što i želja. Mi želimo puno toga i to je vrlo ljudski i uobičajeno. No, tek kada ODLUČIMO da ćemo na ostvarenju želje poduzeti neke konkretne korake – tek tada želja postaje cilj.

A jednom kada imamo jasni cilj – ništa nas ne može zaustaviti u njegovu dostizanju. I, dok želja imamo puno, ciljeva je puno manje – jer ako krenemo ostvarivati puno toga istovremeno, najvjerojatnije ćemo završiti izgubljeni u obvezama.

Kako »naciljati«?

Odavno se čitaju memoari i biografije uspješnih vojskovođa, predsjednika, znan-

stvenika, o sportašima da i ne govorimo. Uspješni poslovni ljudi drže predavanja o tomu kako su postigli uspjeh i često se čuju priče da su počeli od nule. Ono što bi svi htjeli znati jest kako? Kako od raznosača novina do vlasnika nekoliko tvornica? Ili, kako je od hobija nastao višemilijunski biznis? Svima im je zajedničko nekoliko stvari. Prije svega NISU odustali od svojeg cilja. A cilj i put do njega su učinili »pametnim«.

Pametni ciljevi

A kakvi su to »pametni ciljevi«? Takozvani pametni ciljevi prema engleskom SMART (engl. smart, među ostalim, znači i pametan) svoje ime duguju upravo akronimu. U stvari taj akronim, smart, nije toliko ime cilja koliko upute za njegovo postizanje. Mogli bismo reći da nam smart kaže kakav bi cilj trebao biti, a taj opis ujedno i služi (uz rad) brzom i sigurnom ostvarivanju. Dakle, skraćenica upućuje na glavne karakteristike o kojima bismo trebali voditi računa pri postavljanju ciljeva.

S – specific

Najvažnije je da svaki cilj bude specifičan, odnosno posve jasan. Ako kažete da biste htjeli naučiti neki jezik, na tomu će vjerojatno i ostati. No, kažete li da želite naučiti neki točno određen jezik, npr. talijanski, šanse su puno veće da ćete to stvarno i napraviti.

M – measurable

Cilj treba biti mjerljiv – inače kako ćete znati da ste ga postigli? Maratonac zna da je postigao cilj nakon određenog broja krugova. Pisac zna da je postigao cilj kada je knjiga napisana. Gledate li svakodnevno talijanske serije, zasigurno će vam se učiniti da ste naučili talijanski, no tek nakon neke vrste provjere (bilo službenog testa za provjeru znanja stranog jezika ili putovanja u Italiju) moći ćete biti sigurni koliko ste uspjeli u namjeri i u kojoj mjeri.

A – achievable

Cilj mora biti ostvariv. Ako, na primjer, iz nekog razloga, nemate baš nikakvih mogućnosti nabaviti materijale za učenje talijanskoga i u blizini nema škole ni osobe koja bi vam u tome mogla pomoći, onda je takav cilj trenutno neostvariv. To znači da trebate pričekati da se okolnosti promijene i u međuvremenu se usredotočiti na neki drugi cilj.

R – realistic

Kakvi su to realno ostvarivi ciljevi? Ako smo kognitivno sposobna osoba i ne živimo u zabudama da će nam, recimo, pomoću određenih vježbi izrasti krila, onda su nam i ciljevi unutar realnosti svijeta u kojemu živimo – poput toga da ćemo npr. završiti školovanje, otvoriti tvrtku ili osnovati udrugu, naučiti strani jezik, naučiti voziti auto ili uštedjeti za kupnju auta itd. Realističnost cilja se katkada brka s mogućnošću ostvarenja (engl. achievable). Stoga naglašavamo da su nerealistični ciljevi apsolutno neostvarivi (sjetite se izrastanja krila), a nedostižni ciljevi su to samo trenutno. Pri promjeni situacije ono što trenutno nije dostižno (engl. achievable) može to postati.

T – time-bound

Kako bismo znali tko je pobjednik da nema pravila i ograničenja? Zar bismo imali najbržeg, najjačeg itd. da nema nekih granica? Tako je i kod cilja važno odrediti neku »vremensku granicu« do kada ga planirate ostvariti. I kod postavljanja granice je važno da bude u realnim okvirima (teško da ćete naučiti neki jezik za 4 dana). Druga važna stvar kod postavljanja granice jest da ju ne postavljate predaleko u budućnost, jer na taj način riskirate da cilj nikada ne ostvarite.

Dakle, promotrite vlastite želje, odlučite ostvariti jednu od njih, pretvorite ju u specifičan (jasan), mjerljiv, dostižan, realističan cilj s vremenskim rokom i krenite! I ne zaboravite: najvažnije je nakon postignutog cilja odmoriti se i uživati u njemu. A potom postaviti novi.

Marina Balažev

FOTO: worldartsme.com

UPOZNAJ VOJVOĐANSKE GRADOVE : SRIJEMSKA MITROVICA

Grad na Savi

Plaža Brioni

»**S**lavna i mnogoljudna majka svih gradova«, ovim riječima je jedan od najvažnijih rimskih povjesničara **Ammianus Marcellinus** opisao Sirmium odnosno današnju Srijemsku Mitrovicu. Sirmium je uistinu bio jedan od najvažnijih gradova Rimskog carstva između 1. i 4. stoljeća, te se danas u Srijemskoj Mitrovici nalaze dva velika kompleksa rimskih iskopina (kompleksa Carske palače i obrambenog zida) kao i iskopine najstarije bazilike na Panonskom prostoru, bazilike sv. Dimitrija koja je napravljena oko 430. godine. Osim iskopina, o bogatoj povijesti grada svjedoče i dva muzeja – Arheološki muzej i Muzej Srijema.

Muzeji

U Arheološkom muzeju nalaze se vrijedni eksponati poput žrtvenika posvećenih bogu Jupiteru, sarkofazi, postavka rimskog vojnog logora a najvažniji eksponat je svakako »Sunčani sat«. Napravljen je u ljudskoj veličini i prikazuje Atlasa koji na leđima nosi sunčani sat (nebeski svod) dok se iza leđa nalaze skulpture Herkula i Ifikla. Ifiklov lik se do pronalaska sunčevog sata nalazio samo na dvije vaze koje posjeduju Metropoliten muzej i Louvre a ovaj sunčani sat je dugo godina bio na meti spomenutih muzeja koji su ga željeli

otkupiti. Muzej Srijema nalazi se nedaleko od Arheološkog muzeja a posjeduje povijesne i etnološke zbirke vezane za Srijem od srednjeg vijeka pa do konca 20. stoljeća.

Zabava na rijeci

Tijekom zime Srijemska Mitrovica kao i većina vojvođanskih gradova djeluje pomalo uspavano i osim dvije diskoteke (nažalost s narodnjacima) i nekoliko rock kafića nema što ponuditi mladima željnim provoda. Dolazak ljeta za većinu Mitrovčana označava početak omiljenog godišnjeg doba koje se provodi na rijeci Savi uživajući na plaži »Brioni« koja se već godinama nalazi među pet najljepših i najuređenijih plaža u Vojvodini a nalazi se na 15-ak minuta hoda od strogog centra grada. Osim Mitrovčana ovu plažu posjećuju i stanovnici okolnih mjesta posebice oni mlađi pa na plaži dugoj 540 metara vikendom bude i do 4000 kupaca. Kao i svake godine plaža se otvara sredinom lipnja i traje do polovice rujna te tijekom tog perioda cijeli društveni život za mlade se seli na plažu dok centar grada navečer ostaje prazan. Grad Srijemska Mitrovica svake godine poboljšava sve ono što boravak na plaži čini prijatnijim i zabavnijim. Prije početka sezone obavlja se nasipanje novog pijeska a de-

zinficiranje pijeska obavlja je jednom tjedno kao i testiranje kemijsko- bakteriološke ispravnosti vode. Osim kupanja posjetitelji plaže se mogu zabaviti na terenima namijenjenim za mali nogomet, odbojku, košarku, stolovima za stolni tenis, vožnjom gliserom, skijanjem na vodi..... Tu su i kabine za presvlačenje, mnogobrojni tuševi i česme s pitkom vodom, što boravak na plaži čini ugodnim za cjelodnevni boravak. Na plaži se nalazi pet kafića u tropskom stilu koji tijekom dana imaju ležaljke na samom pijesku, a navečer su kafići otvoreni do dva sata iza ponoći. Svaki kafić ima drugačiju glazbu (rock, house, blues/jazz i neizbježni narodnjaci) a zahvaljujući gradskoj vlasti, čiji inspektori redoviti kontroliraju jačinu glazbe, nema miješanja glazbe između kafića premda su dosta blizu. Osim »Briona« u gradu se nalazi još jedna popularno zvana »Mala plaža« koja se nalazi oko 1,5 km uzvodno od Briona pored marine za čamce. Ova plaža dugačka oko 150 metara također je uređena, s tuševima, terenom za košarku, klupama, stolovima i dva kafić-restorana a uglavnom je posjećuju osobe koje žele izbjeći gužvu na Brionima i opustiti se u mirnijem ambijentu uz dobru tamburašku glazbu.

Dario Španović

GLAZBENI INTERVJU: S.A.R.S.

S.A.R.S. je poznati glazbeni sastav iz Beograda koji ove godine slavi deset godina postojanja. Pjesma koja im je otvorila vrata slave je »Buđav lebac«. Do sada su snimili pet studijskih albuma, a posljednji »Proljeće« izišao je prošle godine. Njihov glazbeni pravac nema definiciju, sviraju »sve i svašta« tako da u njihovim pjesmama možete čuti različite žanrove pop, rock, reggae, ska i hip-hop, a primjetni su i utjecaji tradicionalne srpske glazbe. Za potrebe ovoga intervjua razgovarali smo s njihovim frotmenom i pjevačem **Žarkom Kovačevićem**.

KUŽIŠI!?: Ukratko, kažite nam osnovne podatke o S.A.R.S.-u? Što znači vaš naziv?

Grupa S.A.R.S postoji već deset godina, u bendu nas ima sedmero članova. Kada je grupa nastala, prvo je pjevač bio moj brat **Dragan**, da bi kasnije ulogu pjevača preuzela moja malenkost. Svježe amputirana ruka Satrianija pun je naziv benda! To smo mi! Kako je nastao naziv benda? Auu! Kada se bira ime benda, onda želiš ili neko zvučno ime, netko pak želi da ime benda ima neki dublji smisao ili značenje, mi smo tražili da bude najneobičniji naziv, što efektniji. Gdje ćete morbidniji od tog naziva, a sama skraćenica morate priznati da je dosta zvučna.

KUŽIŠI!?: Vaš singl »Buđav lebac« postigao je nevjerojatan uspjeh na YouTubeu, i to u cijeloj ex-yu regiji. Koliko je to promijenilo putanju vaše karijere, što se sve dogodilo od tada?

Svašta se desilo i puno toga se promijenilo. Možete vidjeti i sami koliko su se stvari promijenile da od jednog no name benda dođemo do benda koji puni dvorane. Kada smo snimili pjesmu »Buđav lebac«, mislim da nismo ni bili svjesni uspjeha u tom momentu. Naravno, željeli smo uspjeh, što smo u stvari očekivali i što se na kraju događa je nešto sasvim drugo. Kad si glazbenik i kad se baviš glazbom naravno da ti je želja da napuniš dvorane, kao što su Dom sportova u Zagrebu ili Hala sportova u Beogradu ili u bilo kojem drugom gradu. Priželjkuješ ali ne planiraš, puštaš da te vodi val koji smo uhvatili, ništa ne pitaš, samo ideš. Tako smo i stigli do tih dvorana i prezadovoljni smo zbog toga.

KUŽIŠI!?: Prošle ste godine objavili album »Proljeće«. Koliko se taj album razlikuje od prethodnih?

Čovjek se konstantno mijenja i sazrijeva, pa tako i mi iz albuma u album donosimo neku novu energiju i oslikavamo trenutno stanje u kojem se nalazimo. Album »Proljeće« je za nijansu mračniji od dosadašnjih, što

Svakodnevnica kao inspiracija

je posljedica našeg duševnog stanja u trenutku stvaranja albuma.

KUŽIŠI!?: Najavili ste šesti studijski album; kada se može očekivati? Imate trend da svake godine izdajete po album...

Istina je da smo hiperaktivni kad je riječ o izdavanju albuma, ali smo vidjeli da ljudima koji slušaju našu glazbu to ni najmanje ne smeta. Nemamo osjećaj da žurimo, jer radimo tempom koji nam odgovara, a vremena uvijek nađemo iako s mo dosta na putu zbog koncerata. Nove pjesme pripremamo, zadali smo sebi cilj da album izađe krajem ožujka. Sad, hoće li to tako biti zavisi isključivo od nas i koliko smo vrijedni i koliko zapravo nismo lijeni. To su planovi i sebi treba postaviti planove i truditi se ostvariti ih. Svaki album ima neku svoju priču i ne stvaramo pritisak pri stvaranju novih skladbi, nikada se nismo opterećivali time koja će se pjesma i koliko ljudima svidjeti. Novi album će oslikati ovo naše sadašnje razdoblje, mi sazrijevamo, starijemo, mijenjamo se...

KUŽIŠI!?: Imate zanimljive tekstove pjesama, gdje pronalazite inspiraciju?

Inspiracija je svijet oko nas. Bilo što što te pogađa, nepravda, bilo nešto što pročitaš u novinama ili se dešava u privatnom životu. Stvaran svijet oko nas i naša svakodnevnica. Jednostavno to izbacimo iz sebe i nastane pjesma.

KUŽIŠI!?: Pjesma »Praktična žena« za koju ste snimili spot, ima posebnu priču...

Nama uopće nije bio cilj snimiti spot za tu pjesmu. Međutim, kao što kod nas sve spontano ide tako je bilo i s »Praktičnom ženom«. Momci koji su imali ideju za spot kontaktirali su nas i iznijeli svoju ideju. Nama se svidjelo i uklopilo se u naše razmišljanje gdje je spot dao drugu dimenziju pjesmi. Bilo je naravno komentara na YouTubeu: »gledao sam spot, nisam slušao pjesmu«. Zato i jeste spot toliko sjajan i šalje dobru poruku. Spot nastoji podići svjesnost o problemu obiteljskog nasilja. Trebamo biti svjesni da se to događa, ali poruka je – ne dozvoli, ne daj na sebe, ne dozvoli da te netko maltretira, nauči kako se obraniti.

Anita Klinac

NAJAVA

Social Impact Award

Social Impact Award te poziva da se priključiš najvećem studentskom natjecanju na temu društvenog poduzetništva u Europi. Studenti će imati priliku osvojiti početni kapital od 1.500 eura za pokretanje vlastitog društvenog poduzeća i da dobiju potporu iskusnih mentora i eksperata u ovoj oblasti. Sudelovanje na radionicama je besplatno, a prijave se vrše preko internet stranice socialimpactaward.rs. Projekt provodi organizacija »Razlivalište«, u suradnji s »Coca Cola Hellenic«, ERSTE Bankom, ERSTE Stiftungom i »Impact Hubom«, a uz potporu Fonda B92, Fondacije »Danilo Kiš« Subotica, Zavoda za zdravstvenu zaštitu studenata Novi Sad, Američkog kutka i Ureda za mlade iz Niša i Ureda za mlade iz Kragujevca.

Rambo Amadeus u Novom Sadu

Rambo Amadeus će 11. ožujka održati koncert u novosadskom Pozorištu mladih, s početkom u 20 sati. U pitanju je koncertna promocija nedavno objav-

ljenog albuma pod nazivom »Vrh dna«. Osim novih pjesama, publika će biti u prilici čuti i omiljene stare hitove, ovog jedinstvenog izvođača. Ulaznica za parter iznosi 1.200 dinara, a za balkon 1.000 dinara. Ulaznice možete kupiti u cjelokupnoj »Gigstix« prodajnoj mreži.

Toni Cetinski na SPENS-u

Hrvatski pop glazbenik Toni Cetinski održat će 17. travnja koncert u velikoj dvorani novosadskog SPENS-a. Omiljen u cijeloj regiji, pa tako i kod publike u Novom Sadu, Toni će na pozornicu izaći s proširenim glazbenim sastavom,

te najavljuje da će, osim svojih aktualnih hitova, izvesti i svoje stare pjesme koje publika nije imala priliku dugo čuti, kao i neke pjesme s novog albuma koji uskoro očekujemo. Ulaznice za koncert se mogu kupiti na blagajni SPENS-a kao i na svim prodajnim mjestima u prodajnoj mreži »Gigstix« i »Eventima«.

»Prljavo kazalište« u Subotici

Koncert popularnog hrvatskog benda »Prljavo kazalište« bit će održan 17. travnja, u Dvorani sportova u Subotici, s početkom u 20 sati. Jedan od najpopularnijih rock bendova na prostorima bivše Jugoslavije prvi put nastupio u ovom gradu davne 1979. godine na Omladinskom festivalu. Cijena karte u pretprodaji iznosi 1.200, a na dan koncerta bit će 1.500 dinara.

Ulaznice se mogu kupiti na prodajnim mjestima u Subotici, u »Corner shopu« (Dimitrija Tucovića 4), svakoga dana od 7 do 22 sata, u turističkoj agenciji »SAM« (Matka Vukovića 3a), od 9 do 17 sati, kao i putem interneta, preko portala »Gigstix«.

Festival »Exit« 2016.

Festival »Exit« bit će održan ove godine od 7. do 10. srpnja na petrovaradinskoj tvrđavi, a zatim »Exit avantura« putuje na Jadransko more radi trećeg »Sea Dance« festivala od 14. do 16. srpnja. Nastupe su potvrdili Ellie Goulding, Wiz Khalifa, Bastille, Dimitri Vegas & Like Mike, Stormzy, Lost Frequencies, Solomun, Robin Schulz, Nicky Romero, Ms. Dynamite, Zomboy, Wilkinson, Mind Against, Disciples, Cock Sparrer, Anti-Flag, Dub Pistols, Kensington, At the Gates, Borghesia, Feder, Sam Feldt, DJ Hype, Andy C, Modestep, Ivy Lab, Sub Zero, Hernan Cattaneo b2b Henry Saiz, James Zabiela, Tommy Four Seven, Antigone, Francois X i Shlomo.

Ulaznice za »Exit« i »Sea Dance« prodaju se po cijeni od 5.990, odnosno 3.990 dinara, dok cijela »Exit avantura« staje samo 6.990 dinara. Ulaznice su dostupne putem www.exitfest.org, te u prodajnoj mreži »Gigs Tix«. Više informacija može se pronaći na www.exitfest.org.

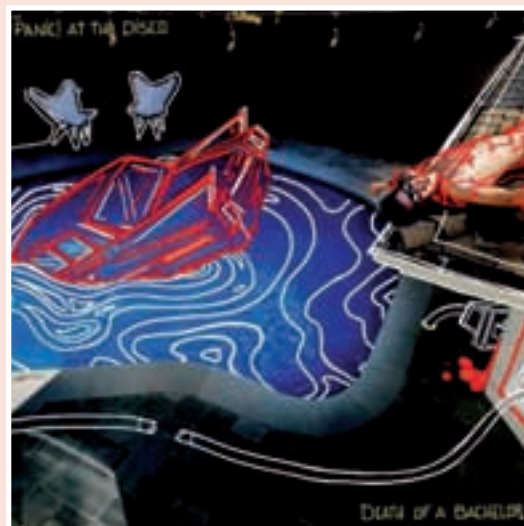
preporuka

GLAZBA: *Panic! At the Disco – »Death of a Bachelor«*

»Death of a Bachelor« je peti album američkog pop-rock benda »Panic! At the Disco«. Album inspiriran hektičnim načinom života glavnog pjevača **Brendona Urieja** odstupa od njihovih prethodnih izdanja upravo zbog toga: album je mnogo svjetliji, energičniji, a u neku ruku se vraća i načinu produkcije debitantskih numera benda. Svaka pjesma zrači iskrenošću zbog svog autobiografskog karaktera koji je nemiran, buntovan, a na drugoj strani artikuliran i smislen. Tekstualno predstavlja jedan od bendovih kompleksnijih albuma: istražuje i bavi se slavom, uživanjem u životu i posljedicama hedonizma, mladošću i naravno, ljubavlju, napose između glavnog pjevača i njegove supruge. U svakom pogledu je to album kojeg nije vrijedno propustiti, najviše zbog njegove zabavljачke vrijednosti koja miješa rock, pop i soul žanrove.

Izdvajamo: »Victorious«, »Don't Threaten Me with a Good Time«, »Emperor's New Clothes«, »House of Memories«.

I. Kovač

FILM: »Oklada stoljeća«

»Oklada stoljeća« (izvornog naziva »The Big Short«) jedan je od favorita ovogodišnje dodjele nagrada »Oscar« Američke akademije filmskih umjetnosti i znanosti. Filmsko ostvarenje **Adama McKaya** nominirano je u više kategorija za nagradu Akademije: najbolji film, najbolji redatelj, najbolja muška sporedna uloga, te najbolji adaptirani scenarij. Glumačku postavu čine maestralni **Christian Bale, Ryan Gosling, Brad Pitt i Steve Carell**.

»Oklada stoljeća« istinita je priča o nekoliko investitora koji su u razmaku od 2007. do 2010. godine uspjeli vješto iskoristiti situaciju stalnoga rasta cijena nekretnina i stvaranja velikoga broja hipoteka, te na taj način steći bogatstvo proračunatim klađenjem na financijski raspad. Scenarij za film, koji potpisuju **Charles Randolph** i Adam McKay, adaptacija je istoimene knjige **Michaela Lewisa**. Osim nominacija za nagradu Američke akademije i pozitivnih kritika u medijima, »Oklada stoljeća« osvojila je nagradu Britanske akademije filmskih i televizijskih umjetnosti za najbolji adaptirani scenarij.

N. Balažević

KNJIGA: »Noć kada su došli svatovi«

Jelena Bačić Alimpić je suvremena srpska književnica i televizijska voditeljica. Njezini romani su veoma čitani. Prema podacima story.rs njena knjiga »Noć kada su došli svatovi« rasprodana je u tjedan dana i premašila je prodaju »Greya«, planetarno popularnog nastavka knjige »Pedeset nijansi«.

»Noć kada su došli svatovi« je prva knjiga u trilogiji »Kazna za grijeh«. Tematika koju knjiga obrađuje bliska je ovdašnjim čitateljima. Radnja je smještena u srce Bačke, na imanje stanovitog grofa Ercega. Opisuje strastvenu romansu s početka XX. stoljeća. Zaplet je sljedeći: dozvoljeno prijateljstvo između sina velikaša i kćeri kovača prerasta u zabranjenu ljubav. Ljubav koja pokušava srušiti društvene norme i koja pomjera granice među staležima. Uzbudljiva, romantična i nekako vojvođanska priča.

I. Rudić

